

<p>Logotyp</p>	<p>Nazwa instytucji</p> <p>Muzeum Ustrońskie</p>	
<p>Tytuł jednostki / publikacji / fotografii</p> <p>Społeczne aspekty alkoholizmu, „Polityka”, 26.II.1983 r., nr 9(1347), s. nieznana.</p>		
<p>Ilość stron oryginału</p> <p>1</p>	<p>Ilość skanów</p> <p>1</p>	<p>Liczba plików publikacji</p> <p>5</p>
<p>Autor</p> <p>Jan Szczepański</p>	<p>Wydawnictwo / zakład fotograficzny</p> <p>Robotnicza Spółdzielnia</p>	<p>Skan okładki</p>
<p>Miejsce wydania</p> <p>Warszawa</p>	<p>Rok wydania / Data powstania</p> <p>1983</p>	
<p>Sygnatura</p> <p>---</p>	<p>Rodzaj zasobu (np. zdjęcie, czasopismo itp.)</p> <p>artykuł</p>	
<p>Wymiary (wys x szer)</p> <p>28,2 x 13,6 cm</p>	<p>Stan zachowania</p> <p>---</p>	<p>Charakterystyka skanowanego obiektu</p> <p>Recenzja Jana Szczepańskiego dwóch tomów wydanych przez Światową Organizację Zdrowia przedstawiających obszerny raport o problemach związanych z produkcją, handlem i konsumpcją alkoholu w różnych krajach na świecie, w tym w Polsce. Podkreślono w nich również problemy związane ze społeczną rolą alkoholu.</p>
<p>Hasła przedmiotowe (okres historyczny, postacie, miejsce)</p> <p>XX wiek, Polska Rzeczpospolita Ludowa, Jan Szczepański,</p>		
<p>Hasła tematyczne (np. miasto, przemysł, kuźnia, letnicy itp.)</p> <p>sociologia, socjalizm, polityka, społeczeństwo, gospodarka, problemy gospodarcze, przemysł, rolnictwo, robotnicy, klasa robotnicza, Tygodnik „Polityka”, Światowa Organizacja Zdrowia, WHO, alkohol, alkoholizm, pijaństwo, kultura, ochrona zdrowia,</p>		
<p>Prawa autorskie</p> <p>---</p>		

# SPOŁECZNE ASPEKTY ALKOHOLIZMU

JAN SZCZEPAŃSKI

**S**EJM uchwalił niedawno nową ustawę o zwalczaniu alkoholizmu, która wejdzie w życie z początkiem maja br. Mogłoby się wydawać, że wraz z reglamentacją zmieniły się zasadniczo warunki spożycia alkoholu w naszym kraju. Lecz nawet z doświadczeń innych krajów wiemy, że reglamentacja nie usuwa przyczyn nadmiernego picia, a zatem nie zmniejsza także społecznych skutków ujemnych czy wręcz katastrofalnych. Przecież w USA dopiero prohibicja stworzyła problem alkoholizmu na wielką skalę. Otóż wszystkim działaczom społecznym w ruchu antyalkoholowym, lekarzom leczącym alkoholików i starającym się ratować pijących nadmiernie we wcześniejszych okresach uzależnienia się od alkoholu, politykom i pracownikom administracji, którzy będą odpowiedzialni za wdrażanie nowej ustawy w życie, polecam dwa tomy wydane przez Europejskie Biuro

Światowej Organizacji Zdrowia, przedstawiające obszerny raport o problemach społecznej roli alkoholu.

Wśród siedmiu krajów biorących udział w tym opracowaniu i stanowiących zarazem przedmiot badań jest także Polska. Wśród autorów znajdują się prof. Ignacy Wald i Jacek Moskałowicz z Instytutu Psychoneurologicznego w Warszawie. W drugim tomie Jacek Moskałowicz przedstawia studium pt. „Alkohol: towar i symbol w polskim społeczeństwie”.

Tom pierwszy zawiera studia syntetyzujące wyniki badań nad różnymi zjawiskami i procesami społecznymi, wywołanymi spożyciem alkoholu. Po zwykłych wstępnych prezentacjach i wyjaśnieniach, po opisanu celów i metod podjętych studiów, tom ten zawiera jako pierwszy rozdział: Spożycie alkoholu, jego produkcja i handel nim. Język

bowiem trzeba i można kontrolować funkcjonowanie alkoholu w społeczeństwie przez państwo, to w tych trzech kluczowych punktach. Państwo może nadzorować produkcję i handel znacznie lepiej niż spożycie, gdyż to ostatnie wymaga ingerencji w sferę prywatności często chronioną przez prawo konstytucyjne. Rozdział drugi omawia społeczne problemy mające związek z alkoholem, zaczynając od trudności statystycznego ujęcia tych problemów, wynikających z różnych przyczyn, gdyż w różnych społeczeństwach i kulturach alkohol funkcjonuje w odmienny sposób. Problemy omawiane w tym rozdziale, poza wspomnianymi, to wpływ na zdrowie, konflikty społeczne wywołane pijaństwem, alkohol i ruch drogowy, zmiany w traktowaniu problemów alkoholizmu, itd. Rozdział trzeci przedstawia zarys różnych polityk starających się opanować alkoholizm, następny rozdział analizuje skutki osiagane przez te zróżnicowane polityki. Rozdział szósty poświęcony jest omówieniu mechanizmów pijaństwa, jego skutków i przewidywanej przyszłości. Krótkie, raczej pesymistyczne wnioski zamykają ten tom. Jest on dla nas interesujący z wielu powodów — daje syntetyczny przegląd problemów alkoholizmu, a zatem porównanie i możliwość rozpatrzenia z jego perspektywy środków i metod zwalczania

alkoholizmu u nas, ale także dlatego, że uwaga autorów jest skupiona przede wszystkim na działaniach państwa w zakresie kontrolowania produkcji, handlu i spożycia alkoholu. To porównanie roli rządów w różnych krajach w ustosunkowaniu się do szybko rosnącego spożycia alkoholu po drugiej wojnie światowej, będzie dla polskich czytelników bardzo interesujące.

Tom drugi zawiera studia monograficzne, przedstawiające problemy związane z produkcją, handlem i konsumpcją alkoholu w Polsce, Finlandii, Szwajcarii, Holandii, Irlandii, Prowincji Ontario w Kanadzie i w stanie Kalifornia w Stanach Zjednoczonych Ameryki. Studium Jacka Moskałowicza analizuje produkcję, handel i spożycie alkoholu w Polsce na tle kontekstu gospodarczego i społecznego, ustalone wzory picia, środki i metody zmierzające do ograniczania spożycia. Porównywanie tych różnych polityk, prowadzących do stosowania różnych metod w zależności od sposobu produkcji i handlu alkoholem jest bardzo instructywne. Bowiem kontrola państwa jest znacznie łatwiejsza w zakresie produkcji i handlu, ale tutaj konkluzje w obu tomach stwierdzają, że prawie wszędzie postawa władz jest podwójna. Alkohol bowiem jest źródłem poważnych i trwałych dochodów dla państwa, z których

skarbu państwa nie chce czy nie może zrezygnować, podczas gdy z drugiej strony różne źródła wykazują do wódnie, że są to zyski pozorne, gdyż straty wywołane pijaństwem przewyższają te korzyści.

Sądę, że tym wszystkim, którzy dzisiaj przygotowują wdrożenie w życie nowej ustawy, oba te tomy dostarczą wielu pouczających informacji, a ponadto pozwolą na refleksję nad dotychczas stosowanymi środkami. Pozwolą im także na lepsze dostrzeżenie przyczyn powodujących, że dobra przecież poprzednia ustawa nie została wprowadzona w życie i nie spełnia oczekiwanej roli. Jest nad czym pomyśleć. Wśród siedmiu badanych krajów Polska jest na pierwszym miejscu pod względem spożycia czystego alkoholu na głowę mieszkańca, chociaż wszystkie te kraje piją więcej piwa i wina czy innych napojów alkoholowych. Polacy piją wódkę i to wysuwa ich na pierwsze miejsce w spożyciu czystego alkoholu. A skutki ujemne picia zależą od spożywanego czystego alkoholu.

1. Alcohol, Society and the State. A comparative study of alcohol control.
2. Alcohol, Society and the State. The social history of control policy in seven countries. A report of the international study of alcohol control experiences, in collaboration with the WHO Regional Office for Europe. Published by Addiction Research Foundation. Toronto. 1981.